

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A fejérmegyei gazdasági-egylet, községi jegyzők, iskolatanács és a tanítók egyletének közlönye.

Megjelen minden vasárnap.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Hirdetmény

a bélyegdíj felül, minden három hasábos petítor:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krét igtattatik be.

1872. június 23-án.

25. szám.

III. félévi folyam.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményekérti díjak a „kiadó-hivatal”

Klökner Péter könyvkereskedésében vétetnek fel.

Nyilttérbeni közlemények után három hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési felhívás

„Székesfejérvár”

társadalmi hetiközlöny

4. 1/2 évi vagyis 1872. jul.—decemberi folyamára.

Lapunk eddigi kitzűzött iránya mellett megmarad, a mennyiben politikába nem avatkozik, de társadalmi és közművelődési érdekeinkben a legszabadelvűbb irányt követve, mindig a nagy közönség érdekeit fogja tekintetbe venni s egyesek érdekei által korlátoztatni nem engedi magát.

Igyekezni fogunk egy tartalomdús, minden kívánalmat kielégítő lapot a közönségnek olvasmányul adni, valamint feladatunkul tűztük ki, hogy a társadalomban levő elkülönítő, s közös érdekeinket veszélyeztető akadályokat lehetőleg gyengéd kézzel elsimítsuk, valamint városunk és megyénk javának előmozdítására, felvirágoztatására, ügyeik védelmére és felvilágosítására minden alkalmat felhasználni kötelességünknek tartandjuk.

Hogy pedig kitzűzött feladatunknak minél sikeresebben megfelelhessünk, t. munkatársaink szives támogatását valamint előfizetőink tapasztalt részvétét és tömeges pártolását bízalommal kérjük.

A lap előfizetési ára:

július—szeptemberi évnegyedre 1 frt.
július—decemberi félévre 2 frt.

Előfizetések a m. kir. postahivataloknál legelőnyösebben postakártyán eszközölhetők.

Az előfizetési pénzek Klökner Péter laptulajdonos-kiadó könyvkereskedéséhez küldendők.

Kérjük az előfizetéseket e hó 28-ig eszközölni, hogy a lap; de különösen a czimszalagok nyomtatása iránt intézkedhessünk.

Klökner Péter,
kiadó-tulajdonos.

Dieterich Szilárd,
felelős szerk.

Városunk és megyénkben megejtett országgyűlési képviselő választások eredménye:

Székesfejérvár városában: *Schwarz Gyula* egyhangulag.

Bodajki kerületben: *Szögyény László* 612 szótöbbséggel.

Rácalmási kerületben: *Janicsáry Szilárd* 576 szótöbbséggel.

Sárkeresztúri kerületben: *Madarász József* 691 szótöbbséggel.

Vaáli kerületben: *Salamon Lajos* 140 szótöbbséggel.

Csákvári kerületben: *Kégl György* 480 szótöbbséggel.

Mindenütt példás rend és higgadság uralkodott.

Iparviszonyaink alakulása.

IV.

Legutóbb közöltem rövid vázlatát azon legsűrűsebb teendőknek, melyek iparosainkra várnak, — különösen a jelenleg fennálló temetkezési egyletek szervezését, — melyek eddig a czéhekbe voltak olvadva, s melyek a czéhek megszűntével, a jelenleg fennállott szervezet mellett hosszabb ideig ily elszigetelten fenntarthatók nem volnának.

Ezen ügy rendbe hozása után az iparszövetség egyik fényoldala, iparos polgártársainknak pedig legnemesebb, legszentebb kötelessége volna szorosban egyesülni: az elszegényedett, elaggott, egyszóval munkaképtelenné lett polgárok, s ezek özvegyei és árváiról gondoskodás.

Az állam, — gondoskodik azokról, kik szolgálatában állanak elaggott korukban a nyugdíj nyújtásával, — az egyes nagyobb társulat, földbirtokos, szintén gondoskodik azokról, kik évek hosszú során át

életük nagy részét ügyök szolgálatában töltötték el, miért nem gondoskodhatnék tehát erről egy oly nagy testület, melyent városunk iparosai is képezni fognak, ha az iparszövetséget létrehozták.

Előre is tudom, — hogy sokan e kérdésre azt válaszolják: — ott van a városi kórház s ebben az elaggottak intézete, a ki megöregszik s másképen meg nem élhet, menjen be oda.

Igaz, hogy városunkban van egy ily intézet már hosszabb idő óta, s elég szépen is van ott gondoskodva előregedett polgáraink végnapjairól, de ez intézet is csak erejéhez mérten fogadhatja be az elaggottakat, s ez intézet mellett még nagyon is szükséges egy más oly intézményről gondoskodnunk, — mely csekély áldozat mellett biztosítsa azokat a nyomortól, kik egész életüket az iparnak szentelék, de a kiknek talán a sors szeszélye nem engedte meg, hogy végnapjaikra önmaguk biztosítsák magukat, s ez intézmény lenne az iparszövetség városi nyugdíj intézete, melynek mikénti felállítását most csak röviden körvonalazom.

Az iparszövetség, ha megalakult, egy bizottmányt választ, mely ez intézmény felállításának mikénti lehetőségét s módzatait megvitatja. Ezután az iparszövetség vagy kimondja alapszabályaiában, hogy minden egyes tag egyszersmind a nyugdíj-intézet tagjává lenni is kötelezi magát, vagy pedig az iparosok saját tetszésére bizta a nyugdíj-intézetbe állását. Az előbbi czélszerűbb, de több nehézséggel jár, — az utóbbi könnyebben vihető ki, de kevesebb lesz az eredmény.

Bármelyik mód szerint alakuljon is meg ez intézmény, — a tagok száma után azok kora szerint többféle osztályzat állapíttatik meg, tekintettel azon eshetőségre, ki, mikor szoríthat a nyugdíj segélyére, s ezen csoportozatokban rejlő életkor szerint meghatározatik az egyes tagok által történendő évi befizetések nagysága.

TÁRCZA.

A nőkérdés hazánkban.

Levelek egy nőhöz.

(Folytatás.)

I.

A mi az amerikai nőket illeti, kedves barátném ezek helyzetéről kissé szebb képet alkotott magának, mint a valóságban van; mert pl. az amerikai nők a közügyekre való befolyásáról általánoságban épen csak úgy nem lehet szó, mint nem lehet a magyar nőkérről. E befolyás ott csakis *egyéni* s a személyhez vagy álláshoz kötött, a mennyiben t. i. valamely nő, ki például mint gyakorló orvos működik, vagy kereskedelmi üzletekben, gyárakban stb. állomással bír, mint ilyen a közügyekre befolyást gyakorolhat, s e szerint eme befolyás a nőt ott is nem mint nőt, ha nem a nőnek *képességét* illeti meg. Engedjen meg azért nekem tisztelt barátném! hogy kimondjam, miszerint arra nézve, hogy a nőemancipatio mielőbb létesítendő és keresztül viendő volna, nem *indokoltan* és nem *joggal* hozta fel mérvadóul az amerikai nők helyzetét és higye meg nekem, hogy Amerikában úgy a férfiak, mint a nők előtt, épen oly rokonszenvetlen valami a nők teljes, korlátlan emancipatiója, mint akár csak előttem.

Ha figyelemmel kíserte tisztelt barátném! az amerikai lapok e tárgyra vonatkozó legutóbbi közleményeit, melyekből különben a német női lapok is vettek át elég terjedelmes részleteket, emlékezni fog azon valóságos „*női harc*”-ra, mely ott a mult év folyamában a nők egyenjogúsítása s a férfiakról való teljes függetlenítése miatt legnagyobb ekkeseredéssel, sőt lehet mondani, hogy sok tekintetben nem válogatott fegyverekkel folytatott. Egyik ottani női lap szerkesztője ugyanis — neve most nem jut eszembe — fölhevítést intézett az összes amerikai nőkhöz, hogy rázzák le nyakukról a férfiak által rájuk rakott súlyos jármat, tegyék magukat tőlük teljesen függetlenekké s követeljék a sajtóban s a törvényhozás előtt a férfiakkal való tökéletes egyenjogúsításukat, sőt messzebb ment a tisztelt hölgy, mert egyenesen és határozottan kimondta, hogy kész a viszony, mely őt, mint nőt a férfihöz, mint férjhez, s mint anyát a családdhoz és gyermekekhez fűzi, teljesen szétszakítani, csak hogy saját magát mint korlátlan és független lényt, egészen szabadnak tudja. Biztatta és kecsgettette Amerika hölgyeit sok szép dologgal, mely ebből a nagy szabadságból rájuk háramlani fog, elmondta nekik, hogy csak úgy meg fogják választani őket is elnöknek, mint magát *Grant*-et, sőt maguk fogják szabadon választani férjeiket, azonban még eme káprázatos csábítgatások daczára is ellene fordult csaknem kivétel nélkül minden női lap s ellene az összes amerikai sajtó, s a szó szoros értelmében pellengérré állították, mint oly kiféczamodott észjárású túlzót, ki képes lenne legszentebb női hivatását s köteleit lábbal tapodni holmi hiú, elérhetlen agyremekért.

Ez tisztelt barátném! néhány hónap előtt történt és pedig Amerikában, hol igen is gondoskodnak arról, hogy a nő mindenre képeztesse, mire tehetségei és hivatása megmutatják a helyes utat; hol tért adnak minden nőnek, kinek a munkára kedve s képessége van s hol a becsületes munka után élő nő csak oly közbecsülés tárgya, mint bármely férfiú, de hol egyszersmind sokkal inkább ismerik az élet gyakorlatias oldalát, hogysem látszólagos szabadelvűségűl gyakorlatiatlan dolgot kövessenek el.

S most Isten önnel tisztelt barátném! Folytatását — ha parancsolja — jövő levelemben. U.

Egyről, másról.

A büvészetre rosz idő járt? a keresztül utazott angol professor előadását nagyon kevesen nézték, pedig mutatványainak sikerült előadásával nagyobb közönséget is képes lett volna meglepőleg gyönyörködtetni, de hiába az ő mestersége nagyon elterjedt már, hisz a varázslás több nemét gyakorolják az emberek, s különösen nagy tökélyre vitték némelyek a kincsek eltüntetését a soha vissza nem térés hónapja varázsolva el. Sokan azt állítják, hogy az élethez és boldogulás az életben az arczatlanság egy nemét igényli, de a kik úgy gondolkodnak — önmagukról adják ki a szegénységi bizonyítványt s szűkkeblű állításukkal a társadalmat mételezik meg. Igaz, hogy a tolatkodó, a vastagbőrű, nagyhangú emberek pillanatra képesek a közvéleményt földre vezetni, de az csak olyan formán van, mint midőn a szemét a víz színén uszik egy da-

A megállapított évi befizetések lesznek irányadók a nyugdíj tételei nagyságára, mely hogy mikor s mily részletben fizetendő ki, szintén előre meghatározandó.

Ez azonban egyelőre csak mint szerény indítvány szerepel itt, — azon esetre, ha az iparszövetség tagjai ez indítványt elfogadják, annak mikénti kivételéről egész részletesen fogok szólni annak idejében.

Egy másik irány, — a mi sokkal életbe vágóbb, s mely irányban leginkább ki kell fejteni tevékenységét az iparszövetségnek; gondoskodni saját tagjairól, hogy azoknak a munkálkodhatásrai tér s ezzel a munkaerő értéke, annak beszerzése, lehetőleg biztosítva — a munkaadó és munkába álló közti viszony szabályozva legyen, — szóval, — hogy az ipar terén felmerülő minden egyes nehézséget összpontosított erővel elhárítani törekedjék.

Erre nézve legezészerűbb lenne mindenekelőtt is egy — szakértő és tekintélyesebb iparosokból álló választmányok szervezése, melynek feladata lenne a munkakínálat és kereslet között közvetítő szerepet játszani, kik folyton figyelemmel kísérik a bel- és külföldi piacokat, különösen szemmel tartják az időközönként felmerülő vállalatokat, ezekre figyelmeztetik az iparszövetséget a vállalat szerinti érdekelt tagjait, s ezeknek a vállalat megszerzése körül segédkezet nyújtanak. Kiterjeszti figyelmét a bizottság a munka-anyag minél olcsóbb beszerzésére is, melyre később célszerű lesz a szövetség kebelében egy ily irányú külön egyet felállítás, melyről, valamint az iparbank, hitelegylet, iparhatóságokról jövőre.

Füredy.

Ismertetés.

Gróf Majláth Kálmán úr fölolvasása.

Gróf Majláth Kálmán úr folyó hó 2-kán délután 4 órakor a megyeház kis termében Magyarország finansziális jogának megállapítása, vagyis a kamatok végleges megszüntetése és az államadósság törlesztése tárgyában fölolvasást tartott.

A kevés számmal megjelent hallgatók élénk figyelemmel kísérik végig az érdekes előadást, melynek eszmemenete mint egy dióhéjba szorítva a következő:

Magyarország az 1868. XVI. t. cz. értelmében 30—31 millió forinttal az osztrák államadósság kamatainak fedezéséhez járul, mely kamatok többnyire külföldi bankárok kezébe jutván, az ország közvagyonára évenként eszkettenek.

Ezen összeg kamatainak évről-évrei hozzászámításával 50 évre 3524 milliót tesz.

Ha Magyarország a consolidált államadósság megfelelő részét törleszthetné, akkor a kamatokra fordított roppant összeg évenként hasznos beruházásokra és így az államvagyon gyarapítására fordíthatnák.

rabig, a víz tiszta tükrét beszennyezve, — de jó egy hullám s kilöketik a partra társai közé; úgy van a társadalomban is, ha megtűri is a mindig becsületet prédikáló — mert rendszeren avval szoktak dicselkedni, a mivel épen nem bírnak — a folyton mások gyalázásán emelkedni vágyó, tolakodó és hazug emberek, de később ellöki magától, mint a gyermek hasznatalanná vált játékszerét.

Egy híres francia írótól olvastam, hogy az emberek háromfélék: „kik mindenben kételkednek, kik mindennek hisznek, s kik mindenhez alkalmazkodnak”. Az első állítás a feltudósok és maguk lábán járók nagy részét foglalja magában. A mi pedig a hiszékenységet illeti, részben mindegyikünk sajátja, — pedig sok keserű gyümölcsöt terem, de ha nem lehet hit nélkül élni? — az én hitem kétféle oszlik; egynek az égben, egynek a földön, hogy ez utóbbi mit hoz, majd elmondom esztendőre ilyenkor, vagy mosolygva, vagy epés szavak kíséretében. A hiszékenység teljes mérvben az együgyűek s önmagukban nem bízó tulajdona, a kik pedig mindenhez alkalmazkodnak, s minden akadály előtt meghajolnak, a jellemetlen és tányérnyalók hadseregét alkotják.

Alkalmazkodni? bizony nagyon nehéz a mai világban, mikor mindenkit megragad a nagyravágyás, a látszat érzete, mert a mai kor jelszava: port a világ szemébe, hogy ne láthassa a valót. De furcsa is, mikor mindenki többnek akar föltűnni, mint a ki, s nagyobb-nak látszatni, mint a mi, — tehát ezen általános láz alól nehéz menekülni, különösen, ha Darvinnik igaza van, hogy az emberek a majmaktól származtak. Való, hogy vannak emberek, kik hétköznap nyulbört hordanak a hátukon, vagy a társadalom elősdiéként az emberek jószívűségét zsákmányolják ki, de azért vasárnap, midőn feketére mennek, olyan óralánczot akasztanak a nyakukra, mint egy marhakötél, ujjaiak tele vannak gyűrűkkel, magas tetejű köcsög kalapjukat negédesen fehér keztyűs kezeikben tartják s a pinczértől nagyságoltatják magukat. Azonban ebbe semmi sincs, mert ez a civilisatio és democratia egyoldalú kifolyása.

A kétely tudományának van bizonyos felsőbbiségi

Gróf Majláth úr az államadósság Magyarországra eső részének megfelelő összegű 57 év alatt törlesztendő m. államkötvények kibocsátását hozza javaslatba, melyekkel a hasonló összegű consolidált államadóssági kötvények fölcseréltetnének.

Ezen új kölcsön 4%-val kamatosítanék, 1/2%- pedig praemiumra volna fordítandó, úgy, hogy a kötvények fele bizonyos nyeresémdíjjal sorsoltatnák ki.

Gróf úr véleménye szerint az 5%-os osztrák járadék-papír birtokosai a cserére ráállának, mert a m. államkötvények:

1. Az államjavakkal fundálva volnának.
2. 57 év alatt törleszthetnek.
3. Bizonyos nyeresémdíjjal vannak összekötve.

4. Mint az osztr. sóbánya zálogjegyek (Salinenscheine), vagy az angol check, (nem chick) mintegy pénzjegy gyanánt könnyen kézről-kézre menének, szóval ily állampapír volna, a milyen (gróf úr saját szavai szerint) a világon még nem létezett.

Ezenyit gróf Majláth úr fölolvasásából. Már most engedje meg az igen t. gróf úr, hogy mi is nehány szerény észrevételt telessünk.

Az 1868. évi XV. t. cz. 6. §-a értelmében Magyarország jogában állván az államadóssági kamatjárulékokat adóssági kötvények törlesztése vagy készpénzbeli tökévvisszafizetések által csökkenteni, kétséget nem szenvedhet, hogy az általa fizetett kamatjáruléknak megfelelő egész adósságot az említett módon törlesztheti.

Más kérdés oportun-e a törlesztés vagy eléréjük-e ez által azon célt, melyet értekezéskor úr kitűzött, Magyarország finansziális önállóságát?

Ha nem is osztjuk egy német nemzetgazdász (Weishaupt) azon nézetét, miszerint azon állam a leg-tökéletesebbek közé tartozik, melynek legnagyobb adóssága van, úgy mégis be kell vallanunk, hogy valami nagy szerencsétlenségnek nem tartjuk, ha egy államnak consolidált adóssága van, mely úgy szólván, az államélet organicus eleme.

Oly időben, midőn mint például 1768-ban Abbé Terray az akkori francia pénzügyminiszter mondhatta:

„La banquerote est nécessaire une fois tous le siècle, afui de mettre l'état au pair” az államadósság elleni gyűlölet igazolva volt; a nemzetgazdászati tudomány mai állásánál azonban, midőn az államadósság nem egyéneknél, mint reproduáló befektetési tőkének tartatik, ezen gyűlölet csak történelmi jelenségnek tekinthető.

A mivel Európában legcivilizáltabb állama Angolország az államadósság nagyságára nézve első helyen áll, a nélkül, hogy derangirozottnak lehetne nevezni.*

Az államadósság eszméje annak törlesztésével nincs is szoros összefüggésben, sőt a consolid. adósság visszafizetése nemzetgazdászati szempontból tekintve csakis akkor helyeselhető, ha ez a közvagyonosság emelkedése folytán az államjövendelmekben eredményezett fölség által eszközölhető.

* Hamilton szerint Angolország 1689-től 1812-ig 62 háború év alatt 618 millió font sterling kölcsönt vett föl, holott 61 béke évben csak 38.909,000 fontot fizetett vissza.

Gróf Majláth úr specialis tervére áttérvén nem lehet tagadnunk, hogy merész és a mellett vonzó.

Egyszerre e pénzpiacchoz körülbelül 800 millió forint magyar tíres-sekkel fordulni, ez nem jelent kevesebbet, mint egy ugrással a nagy államok sorába lépni, főképen ha tekintetbe vesszük, hogy Magyarországnak már is 383.153,670 forint specialis adóssága van.

E lapok irányánál fogva a kérdés politikai oldalról abstrahálnunk kell, de annyit bátran ki lehet mondani, hogy a jelen körülmények közt nem volna célirányos a 4-2%-os járadékot oly m. kölcsönre átválttatni, mely után a törlesztést bezárólag évenként 4.75%-ot kellene fizetni, minthogy ezen procentualis különbözet oly áldozatokat igényelne az adózó polgárok részéről, melyeket jelenleg követelni nem volna méltányos.

Különben gróf Majláth úr előtt nem lesz ismeretlen, hogy az úgy nevezett „caisses d'amortissement”, melyek az államok nagy részében életbe léptettek, majdnem mindenütt megszüntettek, mert belátták, hogy noha dr. Prince mathematicai theoriája, mely szerint 1%-os évi törlesztéssel minden adósságot 35 év alatt törleszteni lehet, egészen helyes, az államadósság törlesztése, mégis csak akkor lehetséges, ha a jövedelmek emelkedése azt megengedi.

De tegyük fel, hogy gróf Majláth úr terve szerint a consolidált államadósság Magyarországra eső része csakugyan törlesztetnék, meg volna-e akkor alapítva Magyarország finansziális önállósága? Ezen kérdésre határozottan „nem”-mel felelünk.

A magyar-osztrák állampénzügyi viszonyainak ziláltsága nem a consolid. adósságban van, tehát annak megszüntetése által még nem lépne a jól rendezett államok sorába.

De igenis hitelét aláássa, a mit gróf Majláth úr egészen figyelmen kívül hagyott, a függő államadósság, mely Plener szavaival élve „a pénzügy velején ragódik”.

Legnagyobb baj a folytonos ingadozásnak alávetett valuta, mely a hazai kereskedelmet és ipart minden biztos alaptól megfosztja.

A magyar állam finansziális rendezéséről szó sem lehet tehát, a mig a valutakérdés létezik, a mig 312 s gyakran még sokkal több millió fedezetlen papírpénz forgalomban van s jobban nem méltatják nálunk Stuart Mill következő szavai:

„The substitution of paper for metallic currency is a national gain; any further increase of paper beyond this is but a form of robbery”.

Csak emlékeztetjük gróf Majláth urat, hogy mikor a 40-es években Ausztria a nemzeti bank iránti tartozásának nagyobb részét törlesztette s kilátásba volt helyezve, hogy a bank az állammal viszonyától teljesen kibontakozni fog, az osztrák államhitel virágzása tetőpontján volt*).

Nézetünk szerint tehát csakis a függő államadósság bevonása és a független magyar bankügy megállapítása által lehetne azon célt elérni, melyet gróf

* Az 5 százalékos metallique 103 3/8-al volt jegyezve. (Vagner.)

érezete, úgy nevezett erkölcsi bátorsága, s el lehet hinni, hogy a kibén teljesen hiányzik; abból nem lesz semmi, hisz a kételkedők közül kerülnek elő a diplomata, orvosok, bölcsek, ügyvédek, kiadók stb. Csak egy nem kerül ki: a poeta, annak a világot más színbe kell látni, hogy felemelkedhessék képzeletével a hit, szeretet és a boldogság rózsza színű egébe, hogy az emberek szenvedéseire reá borithassa a vigasztalás leplét, ő neki nemes szívűnek, jó lelkűnek kell festeni igen sokszor azokat is, kik mindég csak keserűséget, csak fájdalmat okoztak neki.

Az pedig kissé visszás, mint jelenben időjárásunk, délelőtt derült, délután pedig esik, néha mennydörgés és villámlás kíséretében, a minek következtében a sétálást kísérni szokott élvezetek is megváltoztak, azelőtt, ha úgy hódításra eltökélten kicéptük magunkat, — (mert ez a hódítási szenvedély az uralkodóktól átragadt az alattvalókra is, pedig egy meghódított tartomány igen sokszor több bajt és kellemetlenséget okoz, mint mikor még valamennyivel kaczerkódhatik az ember) — a kirándulás után olyanok lettünk a portól, mint a kéményseprő, most pedig olyan lesz az ember, mint az öntött saláta, noha a közönség megszokott porélvizetéről némileg gondoskodva van az által, hogy a meggyetér macadamerózására és a czifrahídi gödrök betömésére oda horított kavicskupacok 3/4 részben földből állnak s így a fél-napi meleg idő után megszáradnak annyira, hogy az esőt megelőző szél által porfelhőnek felhasználhatassanak.

Hanem azért ha folyton talál is a tárczairó megrovás alá eső tárgyakat? a dicsérendők sem kerülnek el figyelmét, s lehetetlen a jelen tapasztalatai által meg nem emlékezni, azon higgadt s emelkedett szellemű bizottsági gyűlésekről, melyek az ujjalaluklás óta a városban folynak, a napirendre tűzött ügyek gyors és tapintatos elintézése által városunk helyzetét küszált viszonyaiból kibontva, a fővirágzás felé terelik, s mi bátran merjük az elismerés és dicséret hervadhatlan koszorúját városunk bizottsági tagjainak oda itélni, annál is inkább, mert volt idő, midőn e rovat alatt a városi közgyűlési tanácskozások — igaz! hogy jogosan — de meg voltak róva.

Vándorol az ember gondolataival, mint a fejevári szent János-szobor, nem tudva, hogy eszméjársának tolmácsolásával hol segítsen a jó ügynek; úgy vagyunk mi is, mert már sokszor felmerült előttünk, hogy miként van az, miszerint városunknak mind ez ideig nincs tűzoltó és torna egylete, holott sokkal kevesebb néppel bíró városok már rég felállították, s igyekeznek folyton a kor kívánalmaival haladni, — csak egyedül mi maradunk hátra; kivéve, hogy egy dologban nagyvárosiasodunk, — a betörések megújulásával, s a hol pénzt nem találnak a tolvajok, elviszik a tekeasztal golyóit; mint a kereskedelmi ifjak önképző köréből. A haladás visszás ugyan, de azért még ne csüggedjünk, majd felkarolja — a cél szükséges elérésé tekintve — a megpendített eszmét hatóságunk, mely tevékenységének újabb időben nagyon élénk jeleit adá; mert hogy kívülről, a közönség kebeléből induljon ki a kezdet, nagyon bajos remélni, mivel csak egy S. Rudija van városunknak, annak pedig nemes, fáradhatlan és buzgó tevékenysége annyira igénybe van véve, hogy kegyetlenség volna őt újabb teendőkkel elhalmozni.

Torna-egyletünk majd csak lesz, de majálisunk volt, vagyis Mars fiai rendeztek egyet a sóstói vendéglő helyiségében, melyre szép számú közönség jelent meg, s kedélyes táncmulatság alakult a jelen volt mindkét nembeli fiatalok csoportjából, s azt hisszük, hogy jól is mulattak, — de végre is e sorok írója, — kinek kötelessége a társadalmi ferde kinövéseket osztorozni, — lehetlen, hogy fel ne említsen azon, némelyek által követni szokott, — aristokratikus lázból eredő ferde szokást, miként szeretik a táncz alkalmával válaszfalat ott is felállítani a hol pedig műveltségi állapontjuknál fogva, ő nekik volna kötelességük elsimítani. No de úgy vagyunk mi is ezen többször előfordulni szokott társadalmi visszaélés megrovásával, mint a somogyiak a vadkörtével, mielőtt beleharpanának elteszik puhulni, — mi is térszükre miatt jelen sorainkat befejezzük; de andadó alkalommal a felvett tárgyat bővebben bonczkés alá veendjük.

Csitári Kálmán.